تاک

کودک مسئولیت‌پذیر

لیلا کاظم‌لو

● هر پدر و مادری می‌خواهد که فرزندی با مسئولیت‌پذیری بالا داشته باشد. آنها دوست دارند فرزندان‌شان با دیگران با ملاحظه رفتار کنند، تکالیفشان را به موقع انجام دهند، کارهای شخصی را به‌خوبی عهده‌دار شوند، در کارهای خانه همکاری کنند و انتخاب‌های درست داشته باشند. کودکان خود را به‌عنوان فردی قدرتمند می‌بینند و فکر می‌کنند توانایی انجام هرکاری را دارند. آنها برای داشتن اعتمادبه‌نفس و معنی‌دادن به زندگی به این اطمینان نیاز دارند. دوست دارند احساس کنند برای دنیا مهم هستند و کارهایشان تأثیر مثبتی روی دنیا و دیگران می‌گذارد؛ پس کاری کنید تا احساس مهم‌بودن کنند البته مهم‌بودن کاذب خیر، بلکه مهم‌بودنی که وجودشان برای کل هستی مثبت و ارزشمند و ضروری است. اما چطور می‌توانیم فرزندانمان را طوری تربیت کنیم که مسئولیت انتخاب‌های خود و تأثیر آن را در دنیا بپذیرند؟ **۱. الگوی مناسب باشیم:** وقتی از سر کار برمی‌گردیم و لباس‌ها را گوشه اتاقی می‌ریزیم، یا در حین رانندگی آشغال را بیرون پرت می‌کنیم یا ... نمی‌توان انتظار داشت کودک مسئولیت‌هایش را بپذیرد. او نیاز به الگوی مناسب دارد. **۲. خوش‌رفتاری و مهربانی:** اولین قدم، مهربانی با کودک است. همراهی در انجام کارها با زبان خوش و رفتار مناسب. اگر با مهربانی و خوشرویی کمک کنید، بچه‌ها مسئولیت‌هایشان را زودتر یاد می‌گیرند. پس به‌خاطر کثیف‌کاری ناراحت نشوید. وقتی شیر را روی زمین می‌ریزد، بگویید: اشکالی ندارد، باهم تمیزش می‌کنیم و بعد خودتان یک دستمال بردارید و یکی به او بدهید. **۳. عبارات دستوری:** به فرزندتان دستور ندهید، از او بخواهید خودش فکر کند. مثلا اگر اتاقش نامرتب است، سر او داد نزنید اتاقت را مرتب کن. دستور ندهید بلکه از او بپرسید حالا باید چه‌کار کنیم تا اتاقی مرتب داشته باشیم؟ هرروز تکرار کنید تا کم‌کم یاد بگیرد مسئولیت‌هایش را انجام دهد. **۴. با کودکان برنامه روزانه بنویسید:** برنامه‌ریزی در زندگی کودکان بسیار اساسی است. یکی از دلایل آن هم این است که به کودکان فرصت‌های زیادی می‌دهد تا بتوانند خودشان را نظم دهند و مدیریت کنند. برنامه زمان خواب و جمع‌کردن اسباب‌بازی‌ها و آماده‌شدن در صبح را یاد بدهید. به او کمک کنید کارهایش را انجام دهد و به‌جای او کار نکنید، به‌جای او اتاق مرتب نکنید، لباس نپوشانید و ... این خیلی مهم است که خودش کارهایش را انجام دهد تا اینکه شما کار را بهتر و سریع‌تر انجام دهید؛ بگذارید تجربه کند حتی اگر بناست زمان ببرد. **۵. برای جبران عدم مسئولیت‌پذیری، خسارت تعیین کنید:** اگر کودک شما کتابی که به امانت گرفته، گم کرده یا اسباب‌بازی را خراب کرده، اجازه دهید اول فکر کند و خسارت عدم مسئولیت‌پذیری را خود بپذیرد؛ مثلا از پول ماهانه‌اش یا ... . اجازه دهید او با عدم مسئولیت‌پذیری خود مواجه شود تا کم‌کم یاد بگیرد که در قبال دیگران، اشیا و ... مسئولیت داشته باشد. **۶. هرگز به فرزندتان نگویید، بی‌مسئولیت و او را سرزنش نکنید:** به کودکتان برچسب نزنید، او باور می‌کند همان است که شما می‌گویید و در نهایت بی‌مسئولیت می‌شود. در عوض به او مهارت‌هایی را یاد بدهید که برای مسئولیت‌پذیری نیاز است و او را سرزنش نکنید، با مهربانی و محبت می‌توان درهای مسئولیت‌پذیری را باز کرد.

*** پژوهشگر مؤسسه مطالعات کودکی مدرس**

شوق دیدن با انگشتان توانمندشده در مدرسه نابینایان «نرجس»

اعظم پویان
روزنامه‌نگار

سال‌هاست که به دیدن تناقض‌ها در این دیار عادت کرده‌ایم، اما جنس این تناقضی که روایت می‌کنم چیز دیگری است. در یکی از مناطق متمول این شهر و در جوار خیابان پاسداران تهران، مدرسه‌ای هست به نام نرجس. در این مدرسه ۱۰۲ دانش‌آموز نابینا در حال آموزش‌اند تا یاد بگیرند وقتی در خیابان با من (بینا) روبه‌رو شدند، چطور برخورد کنند. یاد می‌گیرند چطور مراقب باشند تا وقتی از پله‌های بلند و غیراستاندارد ساخته‌شده توسط مهندس‌های (بینای) این شهر بالا و پایین می‌روند، زمین نخورند.

دقیقا در همان لحظه‌ای که دختر و پسرهای (بینای) ما دارند با تست‌های فیزیک و شیمی‌شان کلنجار می‌روند، تعدادی دختر نابینا در این مدرسه از اضافه‌شدن یک کتاب جدید با خط بریل به کتابخانه‌شان ذوق می‌کنند و تا مدت‌ها رؤیای قصه‌ای را که خوانده‌اند، می‌بینند.

دغدغه‌های مدیریت مدرسه دخترانه نرجس

مدرسه نرجس، بهشت کوچکی در این کائنات است که دخترانش با چشم دل، داشتن سیرت زیبا را مشق می‌کنند. خانم عبداللهی، مدیر مدرسه دخترانه استثنائی نرجس، می‌گوید: «در این مدرسه ۱۰۲ دانش‌آموز حضور دارند که ۲۷ نفرشان از شهرهای دیگر ایران به این مدرسه آمده‌اند و در خوابگاه زندگی می‌کنند». تناقض دیگر اینکه، به گفته خانم عبداللهی با وجود اینکه مکان این مدرسه در خیابان پاسداران (ابتدای ساقدوش) قرار دارد، اما همسایه‌های این مرکز نمی‌دانند در این مکان چه می‌گذرد و دانش‌آموزان ساکن در خوابگاه چگونه گذران عمر می‌کنند. اشرف عبداللهی در این سه سال که مدیریت دبیرستان را بر عهده داشته، تمام همتش را گذاشته تا دخترانش هیچ کمبودی نداشته باشند. برایم از حال‌وهوای ۲۷ دانش‌آموزی می‌گوید که از شهرستان آمده‌اند و اینکه در خوابگاه مدرسه زندگی می‌کنند، به امید اینکه روزی در کنار من و شما بدون اینکه باعث تکدر خاطرمان شوند، زندگی کنند. در گذشته تا ۱۸۰ دانش‌آموز نیز در خوابگاه زندگی می‌کردند. البته تحصیل در مدرسه دخترانه نابینایان نرجس رایگان است.

موسیقی برای دانش‌آموزان نابینا صرفا سرگرمی نیست

مدیر مدرسه نرجس از جدیدترین اقدام مدرسه یعنی راه‌اندازی کلاس موسیقی برای دانش‌آموزانش می‌گوید و اینکه چگونه دانش‌آموزانش با کمک موسیقی می‌توانند قدرت تمرکز و حرکت خود را تقویت کنند. برایم از پیانوی شکسته انباری مدرسه که با کلی زحمت یک‌ساله توانسته‌اند سر پایش کنند می‌گوید. حالا مدتی است مدرسه نابینایان دخترانه نرجس کلاس موسیقی دارد؛ اما دغدغه تأمین هزینه معلم‌های مدرسه درد دل دیگر مدیر این مدرسه است. بچه‌ها به اندازه چشم‌های ارزشمندشان قدر این کلاس را می‌دانند و هنگام خروج، دائم از مدیر می‌خواهند کلاس را قفل کند تا آسیبی به ابزارهای موسیقی‌شان وارد نشود.

فراگیری موسیقی برای نابینایان صرفا ژست و سرگرمی نیست. معلم نابینایشان که استاد موسیقی است، می‌گوید دانش‌آموزانش با موسیقی تمرین درست‌شنیدن می‌کنند تا با گوش‌هایشان دنیای بیناها را ببینند.

نابینایان را پیش از موعد به مدارس عادی نبرید

مدیر مدرسه نرجس از دغدغه‌های مادرانه‌اش برای این دانش‌آموزان می‌گوید و ناراحت از اینکه خانواده‌ها اصرار زیادی دارند تا قبل از موعدی که مشاوران استثنائی مدرسه تشخیص می‌دهند، فرزندشان را به مدرسه عادی ببرند، خاطره‌ای از یکی از بهترین دانش‌آموزانش می‌گوید. مقطع ابتدایی را تازه تمام کرده بود که به اصرار خانواده‌اش او را به یک مدرسه عادی می‌برند و مدرسه به ناگزیر رضایت می‌دهد. اکنون آن خانواده پشیمان هستند و دوباره دانش‌آموز را به مدرسه نرجس بازگردانده‌اند، درحالی‌که دیگر دانش‌آموز مثل سابق بهترین نیست و به اندازه دو سال از مسیر توانمندی‌ای که طی می‌کرده، دور افتاده است.

خانم عبداللهی با شوق از توانمندشدن دانش‌آموزانش در همان دوران ابتدایی می‌گوید و اینکه اگر خانواده‌ها به‌موقع برای دانش‌آموزشان اقدام کنند، بعد از مدتی مانند بسیاری از هم‌سن‌وسال‌هایشان می‌توانند زندگی عادی داشته باشند. البته تعریفش از زندگی عادی به معنای استفاده از همان ابزارهایی نیست که اکثریت جامعه استفاده می‌کنند، بلکه معتقد است هرکدام از این دانش‌آموزان با توانمندی‌های ویژه‌ای که دارند مسیر مخصوص زندگی خود را می‌یابند و خیلی عادی و راحت می‌توانند در کنار سایر افراد جامعه زندگی کنند.

ساختمان آموزشی مدرسه استثنائی نابینایان نرجس به مساحت سه‌هزارو ۹۵۰ متر مربع است که ۲۶ کلاس، ۹ اتاق اداری، چهار سالن و آزمایشگاه و ۵۰ متر مربع کتابخانه است؛ متراژ ساختمان اصلی دوهزارو ۷۰۰ متر مربع و کل زیربنا دوهزارو ۸۰۰ متر مربع است. تأمین مخارج مدرسه نرجس سخت است و اگرچه آموزش و پرورش استثنائی از این دانش‌آموزان حمایت می‌کند، اما آنان که در خوابگاه زندگی می‌کنند، برای رفت‌وآمد به شهرشان و دیدار با خانواده‌هایشان با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند؛ اما مدیر مدرسه نرجس امیدوار است با کمک خیران، دانش‌آموزانش هر روز بهتر از قبل زندگی کنند.

اگر به دیدار دختران این مدرسه رفتید، به اندازه نذر چند کیلو نارنگی خوشحالشان کنید، به اندازه نذر پرداخت بلیت هواپیمای یکی از دانش‌آموزان برای دیدار با خانواده‌اش. این را در همان چندساعتی که آنجا بودم دیدم. مانند مادر کیانای عزیز، دانش‌آموز هنرمند نابینایی که چندین قطعه دلنواز را با پیانو برای حاضران می‌نوازد و در تمام مدت حضور دخترش در مدرسه می‌ماند تا بدون چشمداشت کمکی هرچند اندک برای مدیر مدرسه و معلمان و مهم‌تر از کیانای خودش، همه دختران آن مدرسه باشد. وقتی از مدرسه بیرون می‌آیید، نه بغض دارید و نه حس دلسوزی... . شاید فقط دلتان بخواهد کمی روی توانایی‌ها و مهارت‌های خودتان بیشتر تأمل کنید.

آموزش، رؤیایی فراموش‌شده

سامان پارسی

یکی از آرمان‌های انقلاب، آموزش رایگان برای تمام اقشار جامعه بود و به این منظور تحصیل رایگان به‌عنوان یکی از خدمات دولت برای مردم ایجاد شد. پس از سال‌ها اما، نگاه دولت‌های امروز به امر آموزش که امری خدماتی و هزینه‌ساز است، نگاهی اقتصادی است. برای همین دولت‌ها با توجه به شرایط اقتصادی روز سعی در حذف بسیاری از خدمات دارند و در تلاش‌اند تا جای ممکن از بار مالی آموزش رایگان بکاهند.

آموزش رایگان به معنای بهره‌مندی تمام اقشار جامعه از شرایط یکسان آموزشی فارغ از زیست و جنسیت بود، اما امروزه با تشکیل مدارس هیئت‌امنایی، عملا مدارس برای ثبت‌نام دانش‌آموزان و مدیریت هزینه‌ها، والدین را مجبور به پذیرش پرداخت‌های مالی می‌کنند و البته در این جریان مدیران آموزش‌وپرورش نیز بی‌خبر نیستند، اما همواره در تمام اظهارنظرهای رسمی از آموزش رایگان حرف می‌زنند. از سوی دیگر عدم نگاه کارشناسی دقیق نسبت به تقسیم درست و دقیق فضای آموزشی و نیروی کارآزموده برای امر آموزش سبب شده دوباره شاهد مدارس دوشیفته و کمبود نیروی آموزشی باشیم.

درحالی‌که تمام کشورهای درحال‌توسعه مهم‌ترین اصل زیربنایی آینده کشور را بر آموزش درست و دقیق پایه‌ریزی می‌کنند، کشور ایران مدت‌هاست حتی نتوانسته نظام آموزشی مشخصی را انتخاب کند و هر چندسال یک‌بار، یک نظام آموزشی را به آزمایش می‌گذارد و فارغ از بحث کیفی آن، بخشی از دانش‌آموزان را فدای بی‌برنامگی مسئولان آموزش می‌کند.

در بخش پرسنل آموزشی نیز معلمان با اندک حقوقی که هیچ تناسبی با شرایط اقتصادی روز جامعه ندارد، به دلیل مشکلات معیشتی مجبور به اضافه‌کاری یا اشتغال در شغل دیگری برای گذران زندگی هستند، درحالی‌که باید معلم زمانی برای تحقیق و پژوهش در راستای تخصص خود داشته باشد، اما عملا مشکلات معیشتی، تفکر در زمینه تخصص را عقیم می‌گذارد. به این باید اضافه کرد بهره‌وری اقتصادی آموزش‌وپرورش از نیروهای حق‌التدریس که نیرویی ارزان‌قیمت با نگاه اقتصادی بوده و نه‌تنها از حداقل حقوق و مزایا برخوردار نیستند، بلکه تکلیف مشخصی نیز برای استخدام ندارند و وزارت نیز ترجیح به ادامه همین روند به دلیل بار مالی کمتر با این نیروها می‌دهد.

معضل مهم آموزش‌وپرورش امروز ایران نگاه مالی به امر آموزش است. برای همین با رشد بی‌سابقه دانشگاه‌ها و مدارس آزاد و غیرانتفاعی در تمام نقاط کشور، حتی شهرهای بسیار کوچک مواجهیم؛ درحالی‌که دولت از ساخت فضای آموزشی کافی و بهره‌مندی از نیروهای متخصص سر باز می‌زند، به این دلیل که به امر آموزش نه با نگاهی خدماتی برای جامعه که با نگاهی اقتصادی می‌نگرد و ترجیح به کم‌کردن بار مسئولیتی خود تا جای ممکن داده است. نتیجه این اتفاق، رشد بی‌سابقه تحصیل‌کرده‌هایی است که بیشتر آنها حتی در رشته تحصیلی خود نیز قادر به انجام کاری نیستند، زیرا پذیرش بیشتر برای سود بیشتر سبب شده که همه بتوانند وارد دانشگاه شده و در مؤسسات و دانشگاه‌های آزاد و غیرانتفاعی مدرک گرفته و در نهایت به بی‌اعتباری مدارک تحصیلی منجر شود. آرمانی که روزی قرار بود با تحصیل رایگان نسلی بسازد که کشور را بسازند، عملا تبدیل به کوهی از افراد مدرک‌گرفته شده که نه‌تنها فاقد شغل هستند، بلکه در زمینه تخصصی خود نیز سواد کافی را ندارند.

یادداشت

تربیت اخلاقی برمبنای آموزه‌های دینی

کامل حسینی
معلم

● آیا در یک سیستم تربیت اخلاقی باید «انسانیت» محور تعیین‌کننده برای تربیت اخلاقی باشد یا اینکه آموزه‌های پویای اسلامی در آراسته‌ترین وجه خود برای انسانیت هم گستره‌ای باز کرده است؟ استاد نقیب‌زاده در کتاب «نگاهی به فلسفه‌ی آموزش‌وپرورش» یکی از مهم‌ترین مبانی تربیت اخلاقی از دید روسو و کانت را فراهم‌کردن زمینه‌ای برای واقعیت‌یافتن نیکی طبیعت انسان و بیدارشدن و به‌کارآمدن وجدان اخلاقی دانسته و درست از اینجاست که رد پای آموزه‌های تربیت اخلاق دینی در مفهوم فطرت نیک و وجدان اخلاقی در افکار فیلسوفان نمایان می‌شود. درواقع، از چشم‌انداز آموزه‌های تربیت اخلاق دینی هر گونه اخلاق مدرن هم که در آن عناصر کرامت انسانی و طبیعت نیک بشر دیده می‌شود، ارج‌گذاری می‌شود. استاد نقیب‌زاده در این کتاب، ویژگی دیگر یک نظام اخلاقی تربیتی را مطرح می‌کند؛ اینکه تربیت را باید از درون بنیاد نهاد. در واقع، تربیت اخلاق دینی هم برای ما از لحاظ این ویژگی استوارتر از سایر نظام‌های تربیتی بشری است؛ آنها مبتنی بر ماهیت انسانی با روح ناقص هستند زیرا دین از کمال طبیعت درون و با نظارت درونی الهی، انسان را دوباره می‌سازد. در واقع، تربیت دینی در ابعاد اخلاقی از طریق گره‌زدن سفارش‌ها و راهنمایی‌های اخلاقی به کرامت معنوی انسان و همچنین حضور وجدان و قلب پاک هنوز نه چندان آلوده کودکان و نوجوانان در یک سیستم آموزشی امکان بروز می‌یابد و آنها را به طرزی تربیت می‌کند که نه از ترس نظارت دیگران بلکه از راه احساس نظارت خداوند و برخورداری از کرامت انسانی با کج‌رفتاری و هرگونه هم‌نوع‌آزاری در محیط آموزشی و حتی بیرون از آن فاصله بگیرند. این‌چنین است که مهم‌ترین شالوده و انگیزه جهت تداوم منش اخلاقی هنگام تعامل با خانواده، دوستان و همکلاسی‌ها پی‌ریزی می‌شود. برای نمونه در مدت تحصیل، ممکن است دانش‌آموزانی با قومیت و فرهنگ‌های مختلف یک مدرسه برای مدت یک سال آموزشی کنار هم در یک فضا به سر ببرند و اخلاق اجتماعی هم مانند احترام به هم‌نوع، زبان‌پاکی و روحیه برادری لازمه زندگی در چنین فضایی است. از آنجایی که سفارش‌های قرآنی محور یک تربیت دینی است و برخی از این سفارش‌های قرآنی هم بر محوریت عدم برتری ذاتی یک قوم بر دیگری و رعایت حقوق دیگران در انوع شکل‌هایش استوار است، در نتیجه چنین رویکرد تربیتی است که یکی دیگر از آرمان‌های یک سیستم آموزشی و پرورشی پویا و معنوی نهادینه خواهد شد. یادمان هست که در تربیت اخلاق دینی تدریس صرف چندین درس و برقراری مقررات دینی معدود در این زمینه و حتی تئوری‌پردازی صرف در محدوده مدارس مد نظر نیست بلکه اقتضایش همکاری تمام خرده‌نظام‌های دیگر با آن از طریق تجربه اخلاق دینی در زندگی است. برای مثال جامعه‌ای که در آن، اختلاس، تزویر و وقت‌نشناسی موج می‌زند نمی‌توان تنها به تلاش مدرسه و معلمان دراین‌باره چشم دوخت زیرا کوتاهی سایر بخش‌ها تلاش مدارس را خنثی می‌کند و همیشه دانش‌آموزان را گرفتار تناقض‌های اخلاقی خود خواهد کرد.

جدول ۳۵۲۳ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نارس- مترسک- راست ۲- لقب سلطان محمود غزنوی- نام دیگر سیاره بهرام ۳- نام کوچک پاستور- هرکه شد... دل در حرم یار بماند- شهری زیارتی در عراق ۴- آزرده و دلگیر- نشانه اختصاری سازمان بهره‌وری انرژی ایران- تحمل ۵- تلخ- شب آخر پاییز- آخرین شاه پیشدادی- فرورفته ۶- وسیله بازی-عزیمت- پذیرفته شده ۷- واحد اندازه‌گیری شدت زمین لرزه- ایوان- نهایت آرزو ۸- مجموعه داستان‌هایی از جنگ نوشته مجید قیصری ۹- بارقه- خانم- بی‌سروصدا ۱۰-پدر شعر نو- ورزش یخ و چمن- شهری صنعتی در غرب آلمان ۱۱- تکرار حرفی- حلقه نورانی اطراف چیزی- عموی پیامبر(ص)- آغوش ۱۲- جغد- برگزیده از هر چیز- بیماری کم‌خونی ۱۳- روزگار- پرتابه ورزشی- سفید پوست ۱۴- پسر مازندرانی- بازیگر خانم فیلم سال دوم دانشکده من (در حال اکران) ۱۵- حیوان اهلی و مفید- بین اصفهان و نائین- مادربزرگ.

عمودی:

۱- واحد اندازه‌گیری مسافت بین شهرها- پدر پدر ۲- رود جیحون- صفار- یار ژولیت ۳- فرومایه- پسر گشتاسب و برادر اسفندیار- نمابر ۴- احسان- برابرکردن حساب- میان شکم ۵- دو تا الف- معشوق- وسیله بنایی ۶- ناامید و افسرده- لبریز- دوستی ۷- ستایش- پایان و آخر- رسانا ۸- مسیر مسابقه اسب‌دوانی- محتاج غذا- کنام ۹- دریاچه‌ای در سوئیس- جمع مکسر روح- مستی ۱۰- ماه شاعرانه- دیر وقت شب- مطابق گذشته ۱۱- دروغین- مشاور- نام ترکی ۱۲- خرما- رهگذر- متقارب ۱۳- نزدیکی به خداوند- پایتخت تبت- واحد پول چین ۱۴- منطقه خوش آب و هوای تابستانی- نسبت داده شده- کاشتنی انفجاری ۱۵- شاخه‌ای از مهندسی برق- بازیگر.

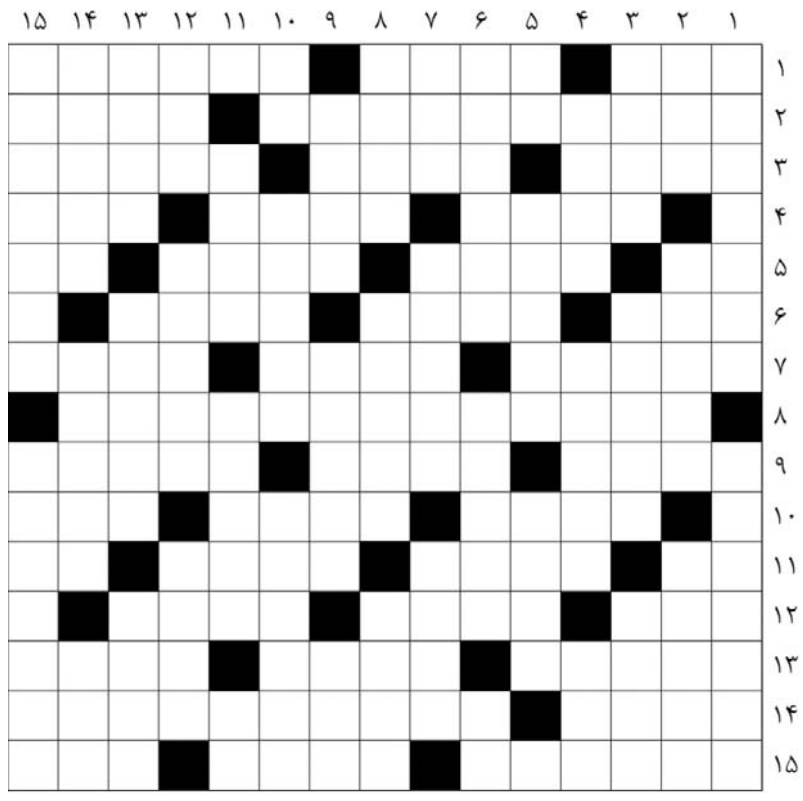

حل سودوکو سخت

۲	۶	۵	۱	۴	۳	۸	۷	۹
۱	۳	۸	۲	۷	۹	۶	۴	۵
۴	۹	۷	۶	۵	۸	۲	۳	۱
۵	۲	۹	۷	۳	۱	۴	۸	۶
۶	۴	۳	۵	۸	۲	۹	۱	۷
۸	۷	۱	۹	۶	۴	۳	۵	۲
۳	۱	۲	۸	۹	۵	۷	۶	۴
۷	۵	۴	۳	۲	۶	۱	۹	۸
۹	۸	۶	۴	۱	۷	۵	۲	۳

حل سودوکو ۲۵۱۸

۲	۳	۷	۸	۱	۶	۵	۴	۹
۹	۵	۴	۲	۳	۷	۱	۸	۶
۸	۱	۶	۵	۴	۹	۲	۷	۳
۵	۷	۲	۴	۹	۱	۶	۳	۸
۴	۸	۳	۶	۲	۵	۹	۱	۷
۱	۶	۹	۳	۷	۸	۴	۲	۵
۳	۴	۵	۹	۸	۲	۷	۶	۱
۷	۹	۸	۱	۶	۴	۳	۵	۲
۶	۲	۱	۷	۵	۳	۸	۹	۴

جدول ۳۵۲۲

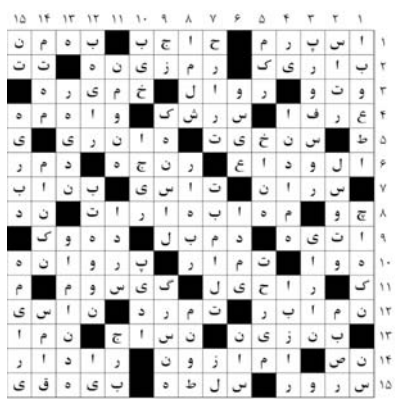

سودوکو سخت ۲۵۱۹

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۵		۱						۹
۳	۴			۵		۲	۷	
۷			۴					
۸		۳		۱				۴
	۶						۹	
۴				۳		۵		۲
					۶			۵
	۵	۴		۷			۱	۸
۶						۹		۷

سودوکو ساده ۲۵۱۹

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۶			۷	۴			
	۳			۸		۹		
۱			۵					
۵		۷					۶	۳
۲				۴				۷
۶	۴					۸		۲
					۶			۱
		۸		۱			۳	
			۲	۹			۴	